

**ΕΝΙΑΙΑ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ (ΕΑΔΗΣΥ)**

**1ο ΚΛΙΜΑΚΙΟ**

Συνεδρίασε στις 2 Ιουνίου 2023 με την εξής σύνθεση: Ιωάννης-Κωνσταντίνος Χαλκιάς, Πρόεδρος, Αικατερίνη Ζερβού, Μέλος και Αθηνά Μπουζιούρη, Μέλος – Εισηγήτρια.

-Για να εξετάσει την προδικαστική προσφυγή με ημερομηνία 24/4/2023 και Γενικό Αριθμό Κατάθεσης (ΓΑΚ) ΕΑΔΗΣΥ 581/25-4-2023 του οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» που εδρεύει στα ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα.

**ΚΑΤΑ**

-Του ..., νόμιμα εκπροσωπούμενου,

-Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» που εδρεύει στην ..., οδός ..., και εκπροσωπείται νόμιμα και

-Του παρεμβαίνοντος οικονομικού φορέα με την επωνυμία «...» και τον διακριτικό τίτλο «...» που εδρεύει στην ..., οδός ... και εκπροσωπείται νόμιμα.

=====

Με την προδικαστική προσφυγή η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση της απόφασης της Επιτροπής ... του ... του ... του Ακαδημαϊκού Έτους 2022-2023 με ημερομηνία 5/4/2023 που λήφθηκε στη συνεδρίαση με αριθμό 156 με θέμα «Πρακτικό Νο 4 της Επιτροπής Διενέργειας του Ανοικτού Διαγωνισμού με αριθμό .../2022, μέσω ΕΣΗΔΗΣ, για την ‘...’ με κριτήριο κατακύρωσης την πλέον συμφέρουσα από οικονομική άποψη προσφορά (αρ. πρωτ.: 1017/15496-23)», κατά το μέρος της που έγιναν δεκτές οι προσφορές των παρεμβαινουσών.

Η συζήτηση άρχισε, αφού άκουσε την Εισηγήτρια.

Αφού μελέτησε τα σχετικά έγγραφα

Σκέφτηκε κατά τον Νόμο

## **Αριθμός απόφασης: 923/2023**

1. Για την άσκηση της προδικαστικής προσφυγής καταβλήθηκε το νόμιμο, σύμφωνα με τα άρθρα 363 ν. 4412/2016 και 5 πδ 39/2017, παράβολο ποσού 1.444,15 ευρώ με βάση την εκτιμώμενη αξία της σύμβασης ποσού 288.821,56 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ και δικαίωμα προαίρεσης (κωδικός ηλεκτρονικού παραβόλου: ...).
2. Με τη Διακήρυξη της αναθέτουσας αρχής, με αριθμό .../2022 προκηρύχθηκε ανοικτός ηλεκτρονικός διαγωνισμός για την ανάδειξη αναδόχου της σύμβασης με τίτλο «...» συνολικής εκτιμώμενης αξίας 433.232,34 ευρώ, χωρίς ΦΠΑ. Ως κριτήριο ανάθεσης ορίστηκε με τη Διακήρυξη αυτό της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς βάσει τιμής και ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών η 7η/9/2022. Η Διακήρυξη αναρτήθηκε στο ΚΗΜΔΗΣ στις 22/07/2022 (ΑΔΑΜ: ...) και στο ΕΣΗΔΗΣ, μέσω του οποίου διενεργείται ο διαγωνισμός με συστημικό α/α ....
3. Στον διαγωνισμό συμμετείχαν πέντε (5) οικονομικοί φορείς, ήτοι η ..., η ..., η ..., η ... και η .... Με απόφαση της αναθέτουσας αρχής με ημερομηνία 18/1/2023 εγκρίθηκαν τα πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού σχετικά με τον έλεγχο των φακέλων δικαιολογητικών συμμετοχής – τεχνικών προσφορών και οικονομικών προσφορών, αποκλείστηκαν οι οικονομικοί φορείς ... και η ... και αναδείχθηκε προσωρινή ανάδοχος της σύμβασης η .... Με την προσβαλλόμενη απόφαση της αναθέτουσας αρχής, με την οποία ολοκληρώθηκε ο διαγωνισμός και στην οποία ενσωματώνονται όλες οι προηγούμενες αποσπαστές διοικητικές πράξεις, η ... αναδείχθηκε οριστική ανάδοχος της σύμβασης και της κατακυρώθηκε το αποτέλεσμα του διαγωνισμού. Η προσβαλλόμενη κοινοποιήθηκε μέσω της «Επικοινωνίας» του διαγωνισμού στις 12/4/2023.
4. Ο διαγωνισμός, ενόψει του αντικειμένου της σύμβασης (παροχή υπηρεσιών), της συνολικής εκτιμώμενης αξίας της, χωρίς ΦΠΑ, του χρόνου έναρξης της διαδικασίας ανάθεσης, καθώς επίσης και της νομικής φύσης της αναθέτουσας αρχής, υπάγεται στις διατάξεις του ν. 4412/2016. Συνακόλουθα, η κρινόμενη διαφορά διέπεται από τις διατάξεις του Βιβλίου IV του ν. 4412/2016, η δε ΕΑΔΗΣΥ είναι αρμόδια για την εξέταση της προδικαστικής προσφυγής, για την άσκηση της οποίας έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις παραδεκτού, μεταξύ των οποίων και το εμπρόθεσμο.

5. Η προσφεύγουσα, ως προσφέρουσα που συμμετέχει παραδεκτά στον διαγωνισμό, προβάλλει με έννομο συμφέρον λόγους αποκλεισμού των προσφορών των επίσης παραδεκτά συμμετεχουσών ... και ....

6. Η αναθέτουσα αρχή κοινοποίησε την προδικαστική προσφυγή στους λοιπούς οικονομικούς φορείς στις 26/4/2023 και υπέβαλε απόψεις στις 9/5/2023, νόμιμα και εμπρόθεσμα.

7. Αμφότερες οι παρεμβαίνουσες κατέθεσαν τις παρεμβάσεις τους, νόμιμα και εμπρόθεσμα, καθώς επίσης και με έννομο συμφέρον με αίτημα τη διατήρηση ισχύος των προσβαλλόμενων αποφάσεων της αναθέτουσας αρχής.

8. Η Διακήρυξη, η οποία συνιστά το κανονιστικό πλαίσιο του διαγωνισμού δεσμεύοντας αμφίδρομα την αναθέτουσα αρχή και τους διαγωνιζόμενους (βλ. ΣτΕ 1217/2018, σκ. 5, 2434/2017, σκ. 5, 1086/2015, σκ. 5, 4901/2014, σκ. 8, ΕΑ ΣτΕ 352/2016, 53/2011 κ.α.), ορίζει στις κρίσιμες για την επίλυση της διαφοράς διατάξεις τα εξής: «1.7 Αρχές εφαρμοζόμενες στη διαδικασία σύναψης. Οι οικονομικοί φορείς δεσμεύονται ότι: α) τηρούν και θα εξακολουθήσουν να τηρούν κατά την εκτέλεση της σύμβασης, εφόσον επιλεγούν, τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις διατάξεις της περιβαλλοντικής, κοινωνικοασφαλιστικής και εργατικής νομοθεσίας, που έχουν θεσπιστεί με το δίκαιο της Ένωσης, το εθνικό δίκαιο, συλλογικές συμβάσεις ή διεθνείς διατάξεις περιβαλλοντικού, κοινωνικού και εργατικού δικαίου, οι οποίες απαριθμούνται στο Παράρτημα Χ του Προσαρτήματος Α του ν. 4412/2016. Η τήρηση των εν λόγω υποχρεώσεων ελέγχεται και βεβαιώνεται από τα όργανα που επιβλέπουν την εκτέλεση των δημοσίων συμβάσεων και τις αρμόδιες δημόσιες αρχές και υπηρεσίες που ενεργούν εντός των ορίων της ευθύνης και της αρμοδιότητάς τους. ... 2.4.4 Περιεχόμενα Φακέλου 'Οικονομική Προσφορά' / Τρόπος σύνταξης και υποβολής οικονομικών προσφορών. Η οικονομική προσφορά συντάσσεται με βάση το κριτήριο ανάθεσης βάσει τιμής και σύμφωνα με το υπόδειγμα που παρέχεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V της παρούσας Διακήρυξης και υποβάλλεται ηλεκτρονικά σε μορφή αρχείου .pdf ψηφιακά υπογεγραμμένη, στον Υποφάκελο 'Οικονομική Προσφορά'. Οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών

τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Η τιμή της παρεχόμενης υπηρεσίας δίνεται σε ευρώ ανά μονάδα. Στην τιμή περιλαμβάνονται οι υπέρ τρίτων κρατήσεις, ως και κάθε άλλη επιβάρυνση, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, μη συμπεριλαμβανομένου Φ.Π.Α., για την παροχή των υπηρεσιών στον τόπο και με τον τρόπο που προβλέπεται στα έγγραφα της σύμβασης. Οι υπέρ τρίτων κρατήσεις υπόκεινται στο εκάστοτε ισχύον αναλογικό τέλος χαρτοσήμου και στην επ' αυτού εισφορά υπέρ ΟΓΑ. Οι προσφερόμενες τιμές είναι σταθερές καθ' όλη τη διάρκεια της σύμβασης και δεν αναπροσαρμόζονται. Ως απαράδεκτες θα απορρίπτονται προσφορές στις οποίες: α) δεν δίνεται τιμή σε ΕΥΡΩ ή καθορίζεται σχέση ΕΥΡΩ προς ξένο νόμισμα, β) δεν προκύπτει με σαφήνεια η προσφερόμενη τιμή, με την επιφύλαξη του άρθρου 102 του ν. 4412/2016 και γ) η τιμή υπερβαίνει τον προϋπολογισμό της σύμβασης που καθορίζεται στην παρούσα διακήρυξη. Στην οικονομική προσφορά θα πρέπει να επιλέγεται με σαφήνεια ένας από τους τρόπους πληρωμής που περιγράφονται στην παρ. (5.1) της παρούσας διακήρυξης. Ειδικά στις συμβάσεις καθαρισμού ή/και φύλαξης οι Αναθέτουσες Αρχές προβλέπουν ότι οι προσφέροντες υποχρεούνται, με ποινή αποκλεισμού, να εξειδικεύουν σε χωριστό κεφάλαιο της προσφοράς τους τα στοιχεία της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 3863/2010. Στην προσφορά τους πρέπει να υπολογίζουν εύλογο ποσοστό διοικητικού κόστους παροχής των υπηρεσιών τους, των αναλώσιμων, του εργολαβικού τους κέρδους και των νόμιμων υπέρ Δημοσίου και τρίτων κρατήσεων. Επιπροσθέτως, υποχρεούνται να επισυνάπτουν στην προσφορά αντίγραφο της συλλογικής σύμβασης εργασίας στην οποία τυχόν υπάγονται οι εργαζόμενοι. Σημειώνεται ότι επειδή οι ειδικές ηλεκτρονικές φόρμες του ΕΔΗΔΗΣ δεν έχουν αποτυπώσει τις απαιτήσεις αυτές, οι συμμετέχοντες θα πρέπει να υποβάλλουν και ξεχωριστό έντυπο οικονομικής προσφοράς σε μορφή pdf (ψηφιακά υπογεγραμμένο) βάσει υποδείγματος που καταρτίζουν οι αναθέτουσες αρχές, το οποίο πρέπει να υπάρχει αναρτημένο σε επεξεργάσιμο αρχείο (word) στο χώρο του διαγωνισμού. ... ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι – Αναλυτική Περιγραφή Φυσικού και Οικονομικού Αντικείμενου της Σύμβασης. - ΜΕΡΟΣ Α - ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ

ΦΥΣΙΚΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. - Περιβάλλον της σύμβασης – Αναθέτουσα Αρχή. Το ... (...), ως Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα, είναι Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου, η οργάνωση και η λειτουργία του οποίου διέπεται από την κείμενη νομοθεσία (μεταξύ άλλων με τον Ν. 4009/2011 και τον Ν. 4485/2017 όπως ισχύουν). ... (...) του ..., εδρεύει στην ..., επί της οδού ... αρ. ... και ανήκει στην κεντρική κυβέρνηση. Συστάθηκε με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης της ... (...) στη συνεδρίαση της 02/03/1983, σύμφωνα με το Προεδρικό Διάταγμα 432/81 'Περί συστάσεως Ειδικών Λογαριασμών Αξιοποίησης Κονδυλίων για την εκτέλεση ερευνητικών έργων στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας'. Ο ... αποσκοπεί στην προαγωγή της θεωρητικής και εφαρμοσμένης έρευνας στα πεδία των επιστημών που ενδιαφέρουν άμεσα το .... Σκοπός του είναι η διάθεση, διαχείριση και αξιοποίηση των κονδυλίων που προέρχονται από οποιαδήποτε πηγή και προορίζονται για την κάλυψη επιλέξιμων δαπανών, που είναι απαραίτητες για τις ανάγκες ερευνητικών, εκπαιδευτικών, επιμορφωτικών, αναπτυξιακών καθώς και έργων συνεχιζόμενης κατάρτισης και έργων για την παροχή επιστημονικών, τεχνολογικών και πολιτιστικών υπηρεσιών και άλλων σχετικών υπηρεσιών ή δραστηριοτήτων που συμβάλλουν στη σύνδεση της εκπαίδευσης και της έρευνας με την παραγωγή και εκτελούνται από το Επιστημονικό και Διδακτικό Προσωπικό του ... και με τη συνεργασία άλλων ειδικών επιστημόνων. - ΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Η επιλογή Αναδόχου εταιρείας η οποία θα αναλάβει τις υπηρεσίες .... - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ. Το Φυσικό αντικείμενο του έργου αφορά: ➤ Τον τακτικό καθαρισμό των χώρων του ... και του ..., στην οδό ..., καθώς και των δύο κτιρίων στα οποία πραγματοποιούνται τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του ..., στις οδούς ... και ... και .... ➤ Τις περιοδικές συμπληρωματικές εργασίες καθαρισμού των κτιριακών χώρων και υποδομών σε προτεινόμενα διαστήματα. Οι εργασίες τις οποίες θα κληθεί ο ανάδοχος να παράσχει προσδιορίζονται ως ακολούθως : Ως 'καθαρισμός' ορίζεται η εκτέλεση των επιμέρους εργασιών που αναλυτικά περιγράφονται στους Πίνακες 1 και 2 Τεχνικών Προδιαγραφών/Συμμόρφωσης του παρόντος παραρτήματος - σε ενδεικτική αλλά όχι περιοριστική απαρίθμηση-, καθώς και η επιμέλεια και ο έλεγχος καθαριότητας και υγιεινής των χώρων του ... και του

..., στην οδό ..., καθώς και των δύο κτιρίων στα οποία πραγματοποιούνται τα Μεταπτυχιακά Προγράμματα Σπουδών του ..., στις οδούς ... και ... και ....  
Επισημαίνεται ότι ο ανάδοχος θα πρέπει να τηρεί τις διατάξεις της εργατικής και ασφαλιστικής νομοθεσίας και της νομοθεσίας περί υγείας και ασφάλειας των εργαζομένων και πρόληψης του επαγγελματικού κινδύνου. Ειδικότερα να τηρεί τις διατάξεις του Άρθρου 68 του Νόμου 3863/15.07.2010 (ΦΕΚ/Α/115), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει με τις διατάξεις και τις απαιτήσεις του Άρθρου 22 του Ν. 4144/2013 (ΦΕΚ/Α/88). ... 1.2. Διάρκεια σύμβασης-Χρόνοι παράδοσης. Είκοσι τέσσερις (24) μήνες από την ημερομηνία υπογραφής της σύμβασης με δικαίωμα προαίρεσης για δώδεκα (12) μήνες».

**9.** Με τον πρώτο λόγο της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η ... έπρεπε να αποκλειστεί, διότι η οικονομική της προσφορά υπολείπεται του ελάχιστου εργατικού κόστους για την εκτέλεση της σύμβασης, καθόσον υπολογίζει, κατά παράβαση του άρθρου εικοστού έβδομου του ν. 4618/2019, τις ασφαλιστικές εισφορές των εργαζομένων καθαριότητας, χωρίς να τους έχει υπαγάγει, όπως όφειλε, σε καθεστώς βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών.

**10.** Η παρεμβαίνουσα αντιτάσσει ότι η αναθέτουσα αρχή, ήτοι ο ..., δεν αποτελεί εκπαιδευτικό ίδρυμα, ούτε αποτελεί χώρο δημόσιας εκπαίδευσης, αλλά ανήκει στους φορείς της Κεντρικής Κυβέρνησης, με κύριο αντικείμενο τη διαχείριση των κονδυλίων έρευνας. Επομένως, κατά τους ισχυρισμούς της, οι εργαζόμενοι για την εκτέλεση της παρούσας σύμβασης δεν αποτελούν σχολικούς καθαριστές και δεν υπάγονται στις διατάξεις του άρθρου εικοστού έβδομου του ν. 4618/2019.

**11.** Το άρθρο εικοστό έβδομο Ν. 4618/2019 ορίζει τα εξής: «Από την πρώτη του επομένου μηνός από το μήνα δημοσίευσης του παρόντος νόμου τα απασχολούμενα πρόσωπα με την καθαριότητα των χώρων της δημόσιας εκπαίδευσης οποιασδήποτε βαθμίδας, υπαγόμενα στην ασφάλιση του Ε.Φ.Κ.Α. σύμφωνα με τη νομοθεσία του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ασφαλίζονται κατά τον ισχύοντα Κανονισμό Ασφάλισης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, ανεξάρτητα από τον αριθμό των ωρών της ημερήσιας απασχόλησής τους. Ο αντίστοιχος χρόνος ασφάλισής τους υπολογίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του πρ. ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, ανάλογα με τις ώρες απασχόλησης που πραγματοποιούν σε ημερήσια βάση». Η ανωτέρω διάταξη θεσπίστηκε με τροπολογία του

Υπουργείου Εργασίας στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Υγείας με τίτλο «Κύρωση των επιμέρους συμβάσεων για τα Έργα V και VI της από 06-09-2018 Σύμβασης Δωρεάς μεταξύ του Ιδρύματος 'Κοινωφελές Ίδρυμα Σταύρος Σ. Νιάρχος' και του Ελληνικού Δημοσίου για την ενίσχυση και αναβάθμιση των υποδομών στον τομέα της Υγείας», η αιτιολογική έκθεση της οποίας αναφέρει τα εξής: *«Σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο τα απασχολούμενα πρόσωπα με την καθαριότητα των χώρων δημόσιας εκπαίδευσης οποιασδήποτε βαθμίδας ασφαλιζονταν σύμφωνα με τον εκάστοτε ισχύοντα Κανονισμό Ασφάλισης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών, ανάλογα με τον αριθμό ωρών της ημερήσιας απασχόλησης. Επιπλέον, οι ιδιαιτερότητες του συγκεκριμένου αντικειμένου εργασίας καθιστούν αναγκαία την προτεινόμενη νομοθετική ρύθμιση περί ένταξής του στον Κανονισμό Ασφάλισης Βαρέων και Ανθυγιεινών Επαγγελματιών ανεξάρτητα από τον αριθμό των ωρών ημερήσιας απασχόλησής τους».*

**12.** Σύμφωνα με την προπαρατεθείσα διάταξη, οι εργαζόμενοι καθαριότητας σε δομές δημόσιας εκπαίδευσης οποιασδήποτε βαθμίδας υπάγονται σε καθεστώς βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών. Από τη γραμματική διατύπωσή της, αλλά και από τον σκοπό της, όπως προκύπτει από την αιτιολογική έκθεση, προκύπτει ότι στο καθεστώς αυτό υπάγονται όλοι όσοι παρέχουν εργασία για την καθαριότητα των χώρων της δημόσιας εκπαίδευσης, χωρίς ο νόμος να προβλέπει οποιαδήποτε εξαίρεση με βάση τη φύση και τις αρμοδιότητες της αναθέτουσας αρχής της οικείας σύμβασης (πρβλ. ΔΕφΠειρ 573/2022, σκ. 12, ΑΕΠΠ 671, 672/2022).

**13.** Στην προκείμενη περίπτωση, ο ... αναθέτει την επίμαχη σύμβαση με αντικείμενο τον ... του .... Ενόψει όσων έγιναν δεκτά στην προηγούμενη σκέψη, στην ασφάλιση των εργαζομένων, οι οποίοι θα απασχοληθούν κατά την εκτέλεση της υπό ανάθεση σύμβασης στις εργασίες καθαριότητας των χώρων δημόσιας εκπαίδευσης του ..., έχουν εφαρμογή οι διατάξεις του προπαρατεθέντος άρθρου εικοστού έβδομου του ν. 4618/2019, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της .... Όπως προκύπτει από την οικονομική της προσφορά, η παρεμβαίνουσα κατά παράβαση της προπαρατεθείσας διάταξης, έχει υπολογίσει τις ασφαλιστικές εισφορές με το εφαρμοστέο στην μερική απασχόληση ποσοστό 24,56%, αντί του ορθού 26,71% για εργαζόμενους μερικής απασχόλησης υπαγόμενους σε καθεστώς

βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών, όπως στην προκείμενη περίπτωση. Επομένως, βάσιμα ισχυρίζεται η προσφεύγουσα ότι ο παραπάνω οικονομικός φορέας έχει καταρτίσει την προσφορά του κατά παράβαση της κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, διότι δεν έχει λάβει υπόψη του για τον υπολογισμό των ασφαλιστικών εισφορών των εργαζομένων την επιβάρυνση με εισφορές βαρέων και ανθυγιεινών επαγγελματιών εφαρμοστές ανεξαρτήτως χρόνου απασχόλησης των εργαζομένων καθαριότητας, απορριπτομένων των αντίθετων ισχυρισμών της παρεμβαίνουσας (βλ. ΔΕφΠειρ 573/2022, σκ. 12, ΑΕΠΠ 671, 672/2022). Κατά συνέπεια, ο πρώτος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να γίνει δεκτός.

**14.** Με τον δεύτερο λόγο της προδικαστικής προσφυγής η προσφεύγουσα προβάλλει ότι η προσφορά της ... είναι απορριπτέα, διότι έχει υπολογίσει εργατικό κόστος μικρότερο του νόμιμου. Ειδικότερα, η προσφεύγουσα, αφού παραθέτει τις εφαρμοστέες, κατά τους ισχυρισμούς της, διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, ισχυρίζεται ότι το ημερομίσθιο που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό του εργατικού κόστους εκτέλεσης της σύμβασης ανέρχεται σε 15,93 ευρώ. Κατόπιν, παραθέτει τους πίνακες υπολογισμού της παρεμβαίνουσας ... και καταλήγει ότι *«από την ανωτέρω αναλυτική αποτύπωση τιμών, προκύπτει ότι η συνδιαγωνιζόμενη εταιρεία υπολογίζει το δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα με εσφαλμένο ημερομίσθιο που είναι κατώτερο του ελάχιστου ημερομισθίου που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, ήτοι ανέρχεται σε 15,93€ (4,78 ωρομίσθιο \* 4 ώρες \* 5 ημέρες εργασίας / 6 ημέρες εβδομαδιαίας αμοιβής)»*.

**15.** Στη συνέχεια, προβαίνει σε σύγκριση επιμέρους κονδυλίων εργατικού κόστους μεταξύ της προσφοράς της παρεμβαίνουσας και των δικών της υπολογισμών, βάσει των οποίων καταλήγει ότι τα κονδύλια της παρεμβαίνουσας υπολείπονται των αντίστοιχων νόμιμων δαπανών. Συγκεκριμένα, κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας, για την καθαριότητα του ... και του ..., το δώρο Πάσχα της παρεμβαίνουσας υπολείπεται του νόμιμου κατά 47,44 ευρώ (2.522,85-2.475,41) και το δώρο Χριστούγεννων κατά 80,28 ευρώ (4.205,15- 4.124,87), για την καθαριότητα των κτιρίων των ..., το δώρο Πάσχα της παρεμβαίνουσας υπολείπεται του νόμιμου κατά 132,83 ευρώ (7.063,97-6.931,14) και το δώρο Χριστουγέννων

κατά 221,52 ευρώ (11.774,43- 11.552,91), για το δικαίωμα προαίρεσης δώδεκα (12) μηνών καθαριότητας του ..... και του ..., το δώρο Πάσχα της παρεμβαίνουσας υπολείπεται του νόμιμου 23,72 ευρώ (1.261,42-1.237,70) και το δώρο Χριστουγέννων 40,15 ευρώ (2.102,58-2.062,43), και τέλος, για το δικαίωμα προαίρεσης δώδεκα (12) μηνών καθαριότητας των κτιρίων των ..., το δώρο Πάσχα της παρεμβαίνουσας υπολείπεται του νόμιμου κατά 66,42 ευρώ (3.531,99-3.465,57) και το δώρο Χριστουγέννων 110,75 ευρώ (5.887,21- 5.776,46), με αποτέλεσμα – πάντα κατά τους ισχυρισμούς της προσφεύγουσας - το κόστος για Δώρο Χριστουγέννων και Δώρο Πάσχα που υπολογίζει η παρεμβαίνουσα-για τριετή παροχή των υπό ανάθεση υπηρεσιών να υπολείπεται του νόμιμου κατά 723,11 ευρώ.

**16.** Η παρεμβαίνουσα ζητά την απόρριψη του κρινόμενου λόγου της προδικαστικής προσφυγής ως απαράδεκτου, αόριστου, και σε κάθε περίπτωση, αβάσιμου. Ειδικότερα, προβάλλει ότι κατάρτισε, όπως όφειλε βάσει των όρων της Διακήρυξης και της διευκρίνισης της αναθέτουσας αρχής με ημερομηνία 30/8/2022, σύμφωνα με την οποία «*η ημερομηνία έναρξης της σύμβασης είναι η 1η Μαΐου 2023*», την οικονομική προσφορά της για δύο (2) έτη, και μάλιστα, για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα από 01/05/2023 έως και 30/04/2025. Στη συνέχεια, παραθέτει αναλυτικούς υπολογισμούς του εργατικού κόστους της προσφοράς της ως εξής: «*Ειδικότερα, η ανάλυση του εργατικού κόστους της προσφοράς μας βασίζεται στο ημερομίσθιο εργατοτεχνίτη 31,85 € βάσει της απόφασης της Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης για την αύξηση του κατώτατου μισθού και κατώτατου ημερομισθίου για τους υπαλλήλους και τους εργατοτεχνίτες όλης της χώρας από 01/05/2022. Οι αμοιβές του προσωπικού καθαριότητας (εργατοτεχνίτες) υπάγονται στην Εθνική Γενική Συλλογική Σύμβαση Εργασίας 2022. Βάσει αυτής καθώς και του ΦΕΚ ΤΕΥΧΟΣ Β 2030/21-4-2022 το ημερομίσθιο ανέρχεται σε 31,85 € το αντίστοιχο ωρομίσθιο σε (31,85 € X 6 ημερομίσθια για κάθε 5 ημέρες εργασίας) / 40 ώρες εργασίας ανά εβδομάδα = 4,78 €. Συνεπώς, το εργατικό κόστος της οικονομικής μας προσφοράς υπολογίστηκε και προσδιορίστηκε ως ακολούθως: Μικτές αποδοχές. Μικτές αποδοχές προσωπικού Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ...: Πολλαπλασιάζουμε τις συνολικές ώρες με το ωρομίσθιο 4,78 €. 8.160 ώρες X 4,78 € = 39.004,80 €. Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ...:*

Πολλαπλασιάζουμε τις συνολικές ώρες με το ωρομίσθιο 4,78 € (22.440 + 412) X 4,78 € = 109.232,56 €. Εισφορές ΙΚΑ εργοδότη. Σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία οι εισφορές για εργαζόμενους σε εκπαιδευτικά ιδρύματα που υπάγονται στον Κ.Β.Α.Ε. ανέρχονται σε 26,71%. Συνεπώς, Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ...: 39.004,80 € X 26,71 % = 10.418,18 €. Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ...: 109.232,56 € X 26,71 % = 29.175,91. Για τον υπολογισμό των δώρων και των επιδομάτων πρέπει να υπολογίσουμε ΤΟ ΜΙΚΤΟ ΗΜΕΡΟΜΙΣΘΙΟ το οποίο είναι: Η συνολική μηνιαία δαπάνη των μικτών αποδοχών διαιρούμενη με τα 26 ασφαλιστικά ημερομίσθια του μήνα Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ... 39.004,80 € / 24 μήνες / 26 ημερομίσθια = 62,50 €. Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ... Πολλαπλασιάζουμε τις συνολικές ώρες με το ωρομίσθιο 4,78 € 109.232,56 € / 24 μήνες / 26 ημερομίσθια = 175,05 €. ΚΟΣΤΟΣ ΔΩΡΩΝ ΠΑΣΧΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ. Πολλαπλασιάζουμε το ημερομίσθιο τακτικών αποδοχών με τα 25 ημερομίσθια για το Δώρο Χριστουγέννων και 15 ημερομίσθια για το Δώρο Πάσχα αναλογούσες ημέρες την περίοδο του ενός έτους, στο γινόμενο προσθέτουμε 4,166% (0,5/12) αναλογία του επιδόματος αδείας (βλ. άρθρο 1 παρ. Ια & Ιβ & άρθρο 3 παρ.1 & 2α,β,γ της Υ.Α.19040/1981). Δηλαδή το δώρο Πάσχα αντιστοιχεί στο χρονικό διάστημα από 1 Ιανουαρίου έως 30 Απριλίου και το δώρο Χριστουγέννων στο χρονικό διάστημα από 1 Μαΐου έως 31 Δεκεμβρίου. Τα δώρα έχουν προσαύξηση 4,166 %. ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ: Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ...: (25 ημερομίσθια x 2 έτη) X 62,50 € X 1,04166 = 3.255,36 €. 13. Εργοδοτικές εισφορές Δώρου Χριστουγέννων: 3.255,36 X 26,71 % = 869,51 €. ΔΩΡΟ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΩΝ Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ...: (25 ημερομίσθια x 2 έτη) X 175,05 € X 1,04166 = 9.117,60 €. Εργοδοτικές εισφορές Δώρου Χριστουγέννων: 9.117,60 € X 26,71 % = 2.435,31 €. ΔΩΡΟ ΠΑΣΧΑ: Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ...: (15 ημερομίσθια x 2 έτη) X 62,50 € X 1,04166 = 1.953,60 €. Εργοδοτικές εισφορές Δώρου Πάσχα: 1.953,60 € X 26,71 % = 521,81 €. ΔΩΡΟ ΠΑΣΧΑ Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ...: (15 ημερομίσθια x 2 έτη) X 175,05 € X 1,04166 = 5.470,08 €. Εργοδοτικές εισφορές Δώρου Πάσχα: 5.470,08 € X 26,71 % = 1.461,06 €. Κόστος επιδόματος αδείας με εισφορές. 14. Κάθε εργαζόμενος που απασχολείται στον ίδιο εργοδότη για έναν ολόκληρο χρόνο δικαιούται 13 ημερομίσθια ως επίδομα αδείας ή 2 ημερομίσθια το μήνα μέχρι να

## Αριθμός απόφασης: 923/2023

συμπληρωθούν τα 13. Έτσι έχουμε για των ως άνω διάρκεια το έργου τα κάτωθι. Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ .... Έτος 2023 : 13 ημερομίσθια. Έτος 2024: 13 ημερομίσθια. Έτος 2025: 8 ημερομίσθια. Συνολικό κόστος επιδόματος αδείας :  $(13+13+8) \times 62,50 = 2.124,48 \text{ €}$ . Εργοδοτικές εισφορές επιδόματος αδείας:  $2.124,48 \text{ €} \times 26,71 \% = 567,45 \text{ €}$ . Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ .... Έτος 2023 : 13 ημερομίσθια, Έτος 2024: 13 ημερομίσθια, Έτος 2025: 8 ημερομίσθια. Συνολικό κόστος επιδόματος αδείας :  $(13+13+8) \times 175,05 = 5953,92 \text{ €}$ . Εργοδοτικές εισφορές επιδόματος αδείας:  $5.953,92 \text{ €} \times 26,71 \% = 1.590,29 \text{ €}$ . Κάλυψη κανονικής αδείας με εισφορές: Κόστος αντικαταστατών εργαζομένων σε κανονική άδεια: Για το χρονικό διάστημα που οι εργαζόμενοι θα λάβουν την κανονική τους άδεια είμαστε υποχρεωμένοι να χρησιμοποιήσουμε πρόσθετους εργαζόμενους (αντικαταστάτες) που θα εργαστούν στο χρονικό διάστημα που οι τακτικοί εργαζόμενοι θα λάβουν κανονική άδεια και θα αμειφθούν με όλες τις νόμιμες αποδοχές στη μονάδα του χρόνου (1/12 μήνες) που θα εργαστούν. Έτσι ο υπολογισμός της αντικατάστασης θα γίνει ως εξής: (Συνολικές Μικτές αποδοχές + Κόστος Δώρων (Πάσχα-Χριστούγεννα) + Κόστος Επιδόματος Αδείας + Εισφορές Εργοδότη ΙΚΑ) \* τη μονάδα του χρόνου που θα εργαστούν ((1/12). Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ....:  $(39004,80 \text{ €} + 10418,18 \text{ €} + 2124,48 \text{ €} + 567,45 \text{ €} + 1953,60 \text{ €} + 521,81 \text{ €} + 3255,36 \text{ €} + 869,51 \text{ €}) \times 1/12 = 4.892,91$ . Κόστος αποζημίωσης αδείας αντικαταστατών: Για τις ημέρες που θα εργαστούν οι αντικαταστάτες δικαιούνται αποζημίωση αδείας ίση με το 1/12 των συνολικών αποδοχών τους.  $4892,91 \text{ €} \times 1/12 = 407,25 \text{ €}$ . Συνολικό κόστος αντικαταστατών =  $4892,91 \text{ €} + 407,25 \text{ €} = 5.300,16 \text{ €}$ . Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ....:  $(109.232,16 \text{ €} + 29.175,91 \text{ €} + 5953,92 \text{ €} + 1590,29 \text{ €} + 5470,08 \text{ €} + 1461,06 \text{ €} + 9177,60 \text{ €} + 2435,31 \text{ €}) \times 1/12 = 13701,8$ . Κόστος αποζημίωσης αδείας αντικαταστατών. Για τις ημέρες που θα εργαστούν οι αντικαταστάτες δικαιούνται αποζημίωση αδείας ίση με το 1/12 των συνολικών αποδοχών τους.  $13701,8 \text{ €} \times 1/12 = 1141,24 \text{ €}$ . Συνολικό κόστος αντικαταστατών =  $13701,8 \text{ €} + 1141,24 \text{ €} = 14.843,04 \text{ €}$ . ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΕΡΓΑΤΙΚΟ ΚΟΣΤΟΣ Α. ... ΚΑΙ ... ΚΤΙΡΙΟ ....: Συνολικές Μικτές αποδοχές + Κόστος Δώρων (Πάσχα-Χριστούγεννα) + Κόστος Επιδόματος Αδείας + Εργοδοτικές Εισφορές + Κόστος Αντικαταστατών εργαζομένων σε άδεια =  $39004,80 \text{ €} + 10418,18 \text{ €} + 2124,48 \text{ €} + 567,45 \text{ €} + 1953,60 \text{ €} + 521,81 \text{ €} + 3255,36 \text{ €} + 869,51 \text{ €} +$

5300,16 € = 64.015,35 €. Β. ΚΤΙΡΙΑ ΤΩΝ ... ΤΟΥ ..., ... ΚΑΙ ... & ΚΤΙΡΙΟ ....  
Συνολικές Μικτές αποδοχές + Κόστος Δώρων (Πάσχα-Χριστούγεννα) +  
Κόστος Επιδόματος Αδείας + Εργοδοτικές Εισφορές + Κόστος  
Αντικαταστατών εργαζομένων σε άδεια = 109.232,16 € + 29.175,91 € +  
5953,92 € + 1590,29 € + 5470,08 € + 1461,06 € + 9177,60 € + 2435,31 € +  
14.843,04 € = 179.279,37 €. Επομένως, ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΔΗΛΩΘΕΝ ΕΡΓΑΤΙΚΟ  
ΚΟΣΤΟΣ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑΣ ΜΑΣ: 64.015,35 € + 179.279,37 € = 243.294,72  
€».

**17.** Κατόπιν αυτών, η παρεμβαίνουσα ισχυρίζεται ότι οι υπολογισμοί της προσφεύγουσας δεν ανταποκρίνονται στους υπολογισμούς που ακολούθησε η ίδια για τη σύνταξη και υποβολή της οικονομικής της προσφοράς, ενώ δεν υποχρεούτο να προσαρμόσει τους δικούς της υπολογισμούς στη μεθοδολογία της προσφεύγουσας. Τέλος, ισχυρίζεται ότι η ίδια υπολόγισε τελικά το εργατικό κόστος σε ποσό υψηλότερο από αυτό της οικονομικής προσφοράς της προσφεύγουσας και, επομένως, δεν υφίσταται οιαδήποτε παραβίαση των όρων της διακήρυξης.

**18.** Σύμφωνα με τις προπαρατεθείσες διατάξεις των άρθρων 1.3.7, 2.4.4 και του Παραρτήματος της Διακήρυξης, για την εγκυρότητα της οικονομικής προσφοράς μιας εταιρείας παροχής υπηρεσιών καθαριότητας απαιτείται, αλλά και αρκεί, να περιλαμβάνεται σε αυτήν το ελάχιστο εργατικό κόστος σύμφωνα με τις ειδικότερες διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας, όπως αυτό διαμορφώνεται με βάση τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση ημέρες και ώρες εργασίας, χωρίς να προκρίνεται κάποιος ιδιαίτερος τρόπος υπολογισμού αυτού του κόστους, ενόψει μη ειδικότερων προβλέψεων της διακήρυξης (πρβλ. ΣτΕ ΕΑ 272/2008, ΔΕφΠειρ 572/2022 κ.α.).

**19.** Εξάλλου, με το άρθρο 6 της από 26-2-75 Εθνικής Γενικής Συλλογικής Συμβάσεως Εργασίας (ΔΕΝ 1975 σ. 179) παρασχέθηκε η ευχέρεια στον εργοδότη να απασχολεί επί πέντε (5) αντί των έξι (6) ημερών εβδομαδιαίως τον μισθωτό, υπό την προϋπόθεση ότι θα καταβάλει πλήρες το ημερομίσθιο της 6ης ημέρας. Επίσης, κατά το άρθρο 6 της από 14-2-1984 Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, που δημοσιεύθηκε στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως με την 11770/20-3-1984 απόφαση του Υπουργού Εργασίας (Β' 81), η εβδομαδιαία διάρκεια της εργασίας των μισθωτών ορίσθηκε από 1-1-1984 σε 40 ώρες, για δε την απασχόληση πέρα από το συμβατικό (συλλογικό)

αυτό εβδομαδιαίο ωράριο έως τη συμπλήρωση του νόμιμου ανώτατου ωραρίου εβδομαδιαίας εργασίας (υπερεργασία) καταβάλλεται αμοιβή, σύμφωνα με το άρθρο 9 της απόφασης 1/1982 του Δ.Δ.Δ.Δ. Αθηνών, που κυρώθηκε με το άρθρο 29 του ν. 1346/1983 (Α' 46).

**20.** Ακόμη, σύμφωνα με τις συνδυασμένες διατάξεις των άρθρων 5 και 6 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, με ημερομηνία 26-7-75, 6 παρ. 2 και 7 της απόφασης 6/79 του ΔΔΔΔ Αθηνών, που κυρώθηκε με τον ν. 1082/80 (Α' 250), 2 της Π.Ν.Π. της 30ης-12-1980 που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1157/81 (Α' 126), 9 παρ. 6 της 1/82 απόφασης του ΔΔΔΔ Αθηνών, της 25/83 Δ.Α. που κηρύχθηκε υποχρεωτική, και 6 της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας, με ημερομηνία 14-2-84 για τους εργαζόμενους με πενθήμερο, εφόσον αυτοί εξακολουθούν να λαμβάνουν τις αποδοχές των έξι (6) εργασίμων ημερών και να απασχολούνται με το αυτό ωράριο εργασίας, ως ημερομίσθιο θεωρείται, όπως ακριβώς και για τους απασχολούμενους επί έξι (6) ημέρες την εβδομάδα, το 1/6 της εβδομαδιαίας αμοιβής (εργατοτεχνίτες) ή το 1/25 του μηνιαίου μισθού (υπάλληλοι) (βλ. ΑΠ 1201/2018, 1215/2004). Εξάλλου, για την εξεύρεση του ωρομισθίου, καθόσον αφορά εργαζόμενους που αμείβονται με μηνιαίο μισθό, ακολουθείται η μέθοδος που καθορίζει η ΕΓΣΣΕ της 26-2-1975, ήτοι 6/25 του μηνιαίου μισθού/40, εάν δε η εβδομαδιαία απασχόληση είναι μικρότερη των 40 ωρών, ο διαιρέτης ορίζεται ίσος προς τον αριθμό των ολιγότερων ωρών εβδομαδιαίας εργασίας (βλ. ΑΠ 1201/2018, 1166/2014). Τέλος, οι αποδοχές αδείας είναι ίδιες τόσο για μισθωτούς με πενθήμερο, όσο για μισθωτούς με εξαήμερο, αφού και στο σύστημα πενθημέρου οφείλεται αμοιβή και για την 6η ημέρα της εβδομάδας, όπως και στο πενθήμερο, εφόσον η έκτη ημέρα της εβδομάδας, μολονότι σύμφωνα με τις διατάξεις περί πενθήμερης εργασίας αποτελεί ημέρα υποχρεωτικής ανάπαυσης, θεωρείται πλασματικά χρόνος εργασίας για τον υπολογισμό του εβδομαδιαίου μισθού και του χρόνου υπηρεσίας (ΑΠ 593/2021 κ.α.).

**21.** Περαιτέρω, στην προκείμενη περίπτωση τυγχάνουν εφαρμογής: **α)** η ΚΥΑ με αριθμό 38866/21.4.2022 Υ.Α. (Β' 2030/21-4-2022), σύμφωνα με την οποία για τους εργατοτεχνίτες το κατώτατο ημερομίσθιο ορίζεται στα τριανταένα ευρώ και ογδόντα πέντε λεπτά (31,85 €), **β)** οι διατάξεις του ν. 4808/2021 (Α 101/19.6.2021) σχετικά με τις αργίες και οι διατάξεις του άρθρου 2 νδ

3755/1957 για τις προσαυξήσεις για εργασία αργιών και τα ημερομίσθια αδειών, **γ)** οι διατάξεις του α.ν. 539/1945 σχετικά με τη χορήγηση κανονικών αδειών αδειών, **δ)** το άρθρο 3 παρ. 16 ν. 4504/1966 σχετικά με το επίδομα κανονικής άδειας, **ε)** η ΚΥΑ 19040/1981 (Β'742 /9-2-1981) σχετικά με τα επιδόματα εορτών, **στ)** η ΚΥΑ 18310/1946 (93 Β'7-6-1946) σχετικά με τη νυχτερινή εργασία.

**22.** Με τα παραπάνω δεδομένα, κατ' αρχάς ο ισχυρισμός της προσφεύγουσας ότι η παρεμβαίνουσα εταιρεία υπολογίζει το δώρο Χριστουγέννων και Πάσχα με εσφαλμένο ημερομίσθιο, κατώτερο του ελάχιστου ημερομισθίου που έπρεπε να ληφθεί υπόψη για τον υπολογισμό των δώρων Χριστουγέννων και Πάσχα, το οποίο ανέρχεται σε 15,93€ (4,78 ωρομίσθιο \* 4 ώρες \* 5 ημέρες εργασίας / 6 ημέρες εβδομαδιαίας αμοιβής), είναι απορριπτέος ως αναπόδεικτος. Και τούτο, διότι η προσφεύγουσα υπολογίζει μεν το, κατά τους ισχυρισμούς της, ημερομίσθιο που πρέπει να καταβληθεί στους εργαζόμενους για την εκτέλεση της προκείμενης σύμβασης (15,93€), αλλά σε κανένα σημείο της προσφυγής της δεν προσδιορίζει το, κατά τους ισχυρισμούς της, χαμηλότερο ημερομίσθιο βάσει του οποίου κατάρτισε την προσφορά της η παρεμβαίνουσα, προκειμένου να αποδείξει τον παραπάνω ισχυρισμό της. Αντίθετα, προβαίνει σε συγκριτικούς υπολογισμούς των τιμών της προσφοράς της παρεμβαίνουσας με τις υπολογιζόμενες από την ίδια τιμές δώρων Πάσχα και Χριστουγέννων, χωρίς, όμως, να εντοπίζει συγκεκριμένα σε ποιο σημείο των υπολογισμών της παρεμβαίνουσας εμφοχώρησε το, κατά τους ισχυρισμούς της, σφάλμα.

**23.** Σε κάθε περίπτωση, λαμβάνοντας υπόψη ότι: α) κατά το χρόνο υποβολής της επίμαχης οικονομικής προσφοράς το κατώτατο ωρομίσθιο για τους εργατοτεχνίτες υπολογιζόταν σε 4,78 ευρώ (31,85\*6/40), β) ότι η διάρκεια της σύμβασης ανέρχεται κατ' αρχήν σε είκοσι τέσσερις (24) μήνες, από 1/5/2023 έως 30/4/2025 πλέον ένα (1) έτος του δικαιώματος προαίρεσης, γ) ότι στα κτήρια του ... και του ... που αναφέρονται στη Διακήρυξη απαιτείται η παροχή υπηρεσιών καθαριότητας για τέσσερις (4) ώρες ημερησίως από Δευτέρα έως και Παρασκευή, καθώς επίσης και τέσσερις (4) ώρες για το Σάββατο στο κτήριο της ..., δ) ότι η παρεμβαίνουσα, όπως και η προσφεύγουσα, υπολογίζουν το εργατικό κόστος για τις ανωτέρω ώρες εργασίας με το παραπάνω ωρομίσθιο ποσού 4,78 ευρώ, ε) ότι από τους συγκριτικούς

υπολογισμούς της προσφυγής δεν προκύπτει το επικαλούμενο από την προσφεύγουσα σφάλμα της οικονομικής προσφοράς της παρεμβαίνουσας, στ) ότι, σύμφωνα με τους παρατιθέμενους στην παρέμβαση υπολογισμούς, η παρεμβαίνουσα, για την κατάρτιση της προσφοράς της, έλαβε υπόψη της την εφαρμοστέα νομοθεσία και τα δεδομένα εκτέλεσης της υπό ανάθεση σύμβασης, ζ) ότι, σύμφωνα με όσα έγιναν δεκτά παραπάνω στη σκέψη 18, ελλείπει ειδικότερων προβλέψεων της Διακήρυξης, ο κάθε συμμετέχων μπορεί να χρησιμοποιεί διαφορετική μέθοδο υπολογισμού του εργατικού κόστους, υπό την προϋπόθεση ότι τηρεί τις εφαρμοστέες διατάξεις της εργατικής και κοινωνικοασφαλιστικής νομοθεσίας και υπολογίζει το εργατικό κόστος που αναλογεί στις προβλεπόμενες στη Διακήρυξη ημέρες και ώρες εργασίας, και τέλος, η) ότι η παρεμβαίνουσα δεν είχε υποχρέωση από τις προεκτεθείσες διατάξεις της Διακήρυξης και του νόμου να ακολουθήσει τη μεθοδολογία υπολογισμού της προσφεύγουσας, κρίνεται ότι η οικονομική προσφορά της παρεμβαίνουσας παρίσταται νόμιμη, απορριπτόμενων των αντίθετων ισχυρισμών της προσφεύγουσας (πρβλ. ΔΕφΠειρ 572/2022). Κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος της προδικαστικής προσφυγής πρέπει να απορριφθεί.

**24.** Επειδή, κατόπιν των ανωτέρω, η προδικαστική προσφυγή πρέπει να γίνει μερικώς δεκτή, η πρώτη παρέμβαση να απορριφθεί, η δεύτερη παρέμβαση να γίνει δεκτή και να οριστεί η επιστροφή του καταβληθέντος παραβόλου.

#### **Για τους λόγους αυτούς**

Δέχεται εν μέρει την προδικαστική προσφυγή.

Απορρίπτει την παρέμβαση της ....

Δέχεται την παρέμβαση της ....

Ακυρώνει την προσβαλλόμενη, κατά το σκεπτικό.

Ορίζει την επιστροφή του παραβόλου.

Κρίθηκε και αποφασίσθηκε στις 2 Ιουνίου 2023 και εκδόθηκε στις 21 Ιουνίου 2023, στον Άγιο Ιωάννη Ρέντη.

**Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ**

**ΙΩΑΝΝΗΣ-ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΛΚΙΑΣ**

**Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ**

**ΓΕΩΡΓΙΟΣ-ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗΣ**